

Перелік посилань:

1. Анисимова О. Н. Анализ реализации моделей инновационного процесса на промышленных предприятиях / О. Н. Анисимова, Е. И. Булахова // Теоретичні та практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : зб. наук. пр. – Маріуполь : ПДТУ. – 2014. – Вип. 1 (10), Т. 1. – С. 20-27.

ТРАНСКОРДОННІ СТРАТЕГІЧНІ АЛЬЯНСИ ТНК У ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ГАЛУЗЯХ

А.В. Григораши, здобувач вищої освіти

О.С. Саух, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: В.В. Мельник, к.е.н.

Київський національний торговельно-економічний університет

Глобалізаційні тенденції останніх десятиліть значно посилили конкурентну боротьбу на світових ринках. Створення оптимальної організаційної форми, здатної забезпечити максимально швидке й ефективне реагування на зміни зовнішнього середовища, є одним із чинників еволюції сучасних ТНК. Однією з таких нових форм організації діяльності ТНК є транскордонні стратегічні альянси (ТСА), розвиток яких значно вплинув на зміни в структурі багатьох галузей. На основі синтезу існуючих визначень можна стверджувати, що ТСА є довгостроковою угодою між двома або більше ТНК у ключових сферах їхньої діяльності з метою створення синергії і досягнення спільних цілей. Стратегічні альянси створюються у різних галузях економіки, але передусім у високотехнологічних, що обумовлено високими витратами при входженні до них, високими тарифними й нетарифними бар'єрами, технологіями, які швидко змінюються, й значними ризиками.

Щодо географічного розташування, найбільш активними у формуванні стратегічних альянсів у високотехнологічних галузях є ТНК із США (64,1 %) та Німеччини (25,6 %) [3]. Останніми роками значно посилюється роль компаній з Китаю. Нині за інтенсивністю транскордонної співпраці Китай посідає третє місце (7,4 %). При розгляді галузевої структури стратегічних альянсів ТНК чітко простежується зростання частки галузі інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) і галузі біотехнологій (найактивніша галузь, на яку припадає 55 % загальної кількості стратегічних альянсів).

Також існує залежність між зростанням кількості інноваційних ТСА та ринковою капіталізацією ТНК – зростання приносить більшу доходність акцій та вищі доходи. Завдяки розширенню своєї діяльності, ТНК стали найвпливовішими і динамічно зростаючими гравцями на світовій арені (табл. 1).

Таблиця 1 – TOP-10 ТНК світу за ринковою капіталізацією, 2011-2015 рр., млрд. дол. США

Назва ТНК	Країна	Індустрія	Рейтинг (місце) за абсолютним зростанням капіталізації ринку станом на 2015 рік	Капіталізація ринку (млрд. дол. США)				
				2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік
Apple Inc	США	Технології	1	243	387	416	469	725
Google Inc	США	Технології	2	198	244	263	409	375
Exxon Mobil Corp	США	Нафта та газ	3	357	398	404	416	357
Berkshire Hathaway Inc	США	Фінанси	4	185	237	257	286	357
Microsoft Corp	США	Технології	5	172	218	239	318	334
PetroChina Co Ltd	КНР	Нафта та газ	6	291	267	255	225	330
Wells Fargo & Co	США	Фінанси	7	80	138	195	244	280
Johnson & Johnson	США	Охорона здоров'я	8	168	209	228	261	280
ICBC Ltd	КНР	Фінанси	9	188	192	195	196	275
Novartis AG	Швейцарія	Охорона здоров'я	10	146	174	192	224	267

Розроблено автором за даними джерела [4].

Проаналізувавши цю таблицю, можна прийти до висновку, що до високотехнологічного сектору входить майже третина TOP-10 ТНК світу станом на 2015 рік. Причому, ТНК високотехнологічного сектору займають провідні місця у даному рейтингу (перше, друге та п'яте).

Вітчизняна національна економічна система, розвиваючи транснаціональну діяльність, має на меті вирішення двох основних задач: залучення необхідного для розвитку капіталу та проведення власної політики експансії на зарубіжних ринках. До переліку іноземних ТНК, представлених на українському ринку товарів та послуг, входять, наприклад, такі корпорації, як: Coca-Cola, Samsung, Toyota, Nestle, Nokia, Metro Cash&Carry тощо.

Кажучи про вітчизняні підприємства, залучені в інноваційну сферу, слід зазначити, що в Україні з кожним роком збільшується частка підприємств, що займаються інноваціями, однак витрати – скорочуються. Більшою мірою інноваційна діяльність в Україні фінансується за рахунок власних коштів.

Підсумовуючи вищенаведене, можна сказати, що в цілому можливості окремих держав протистояти тиску потужних ТНК доводиться визнати досить обмеженими. Тому, основне завдання – це не протистояння або боротьба з впливом великих іноземних ТНК, а узгодження їх інтересів з стратегічними пріоритетами економіки країни, а також створення власних конкурентоспроможних ТНК. Оскільки українські компанії ще не досягли достатнього ступеня транснаціоналізації, для України аналіз особливостей функціонування ТСА є важливими для оцінки майбутніх тенденцій у провідних галузях національної економіки. Стратегічні альянси з ТНК відкриють для українських компаній значні можливості щодо освоєння нових сфер та галузей досліджень, сприятимуть зміцненню власної дослідницької бази. В той же час державна економічна політика України має бути спрямована на створення та розширення масштабів діяльності міжнародних стратегічних альянсів серед вітчизняних підприємств.

Перелік посилань:

1. Діяльність ТНК в Україні та їх вплив на економічний розвиток країни [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/10_NPE_2008/Economics/28839.doc.htm
2. Позиції ТНК на світовому ринку високотехнологічної продукції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2690>
3. Сучасні форми діяльності транснаціональних корпорацій у системі міжнародних економічних відносин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://economic-vistnic.stu.cn.ua/index.pl?task=arcls&id=1364>
4. Global Top 100 Companies by market capitalization [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pwc.com/gx/en.html>

ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*К.А. Гринюк, здобувач вищої освіти
Науковий керівник: І.В. Федотова, к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Процес реалізації інноваційної діяльності на будь-якому підприємстві передбачає розробку та впровадження інноваційних проектів. Найскладнішим завданням перед керівниками є саме обґрунтування вибору заходів серед великої кількості альтернативних варіантів.

Найчастіше автори пропонують орієнтуватись на джерела покриття потреби в проектах, на їх доступність та можливість їх здійснення. Згідно з цим формуються заходи щодо залучення нових або утримання наявних інноваційних проектів.

Але перед тим, як сформувати портфель інноваційних проектів, потрібно обрати напрямки впровадження інновацій на підприємстві. Для цього розглядаються базові бізнес-процеси підприємства та виявляється потреба впровадження інновацій в ці процеси. При формуванні загальної схеми процесу вибору напрямків впровадження інновацій слід керуватись схемами технології розробки прийняття та організації виконання управлінських рішень.

Для досягнення прийняття рішень щодо вибору напрямків впровадження інновацій доцільно застосувати системний підхід. Для формування схеми обґрунтування та вибору напрямків впровадження інновацій доцільним вважається застосувати 8-етапну схему прийняття рішення, що була розроблена Г. Саймоном [1].

Виконання аналізу розпочинається з визначення напрямків впровадження інновацій та їх деталізації, що виражені у вигляді дерева цілей впровадження інновацій. Експерти приймають рішення за обраними напрямками впровадження інновацій на свій розсуд, якою мірою та якому напрямку ІД віддати перевагу, спираючись на запропоновану шкалу (табл. 1). Експерти обирають пріоритетні напрями, опираючись на «важелі пріоритетності».